Digital Literate

Manipuliuoti vaizdai ir Memų kultūra

DEZINFORMACIJA

Finansuoja Europos Sąjunga

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei Nacionalinė agentūra negali būti laikoma už juos atsakinga. Projekto numeris 2023-1-LT01-KA220-SCH-000156644

Digital Literate

„Fotografiniai vaizdai iš prigimties yra dviprasmiški, todėl jais lengva manipuliuoti ir naudoti kaip priemonę. Naudinga ir būtina turėti tinkamas analizės ir dekodavimo priemones, kad galėtume save laikyti piliečiais, mokančiais trečiojo tūkstantmečio vizualines kalbas’.

Marco Capovilla, Vaizdų supratimas ir naudojimas

Digital Literate

„Kaip vanduo, dujos ar elektra atkeliauja į mūsų namus iš toli ir beveik be jokių pastangų patenkina mūsų poreikius, taip ir mes būsime maitinami regos ar klausos impulsais, kurie atsiranda ir išnyksta vos pajutus menkiausią ženklą, beveik linktelėjimą.“

Paul Valery, Raštai apie meną

Digital Literate

01

Trumpa manipuliavimo fotografijomis istorija

Manipuliuoti (suklastoti) vaizdai

Digital Literate

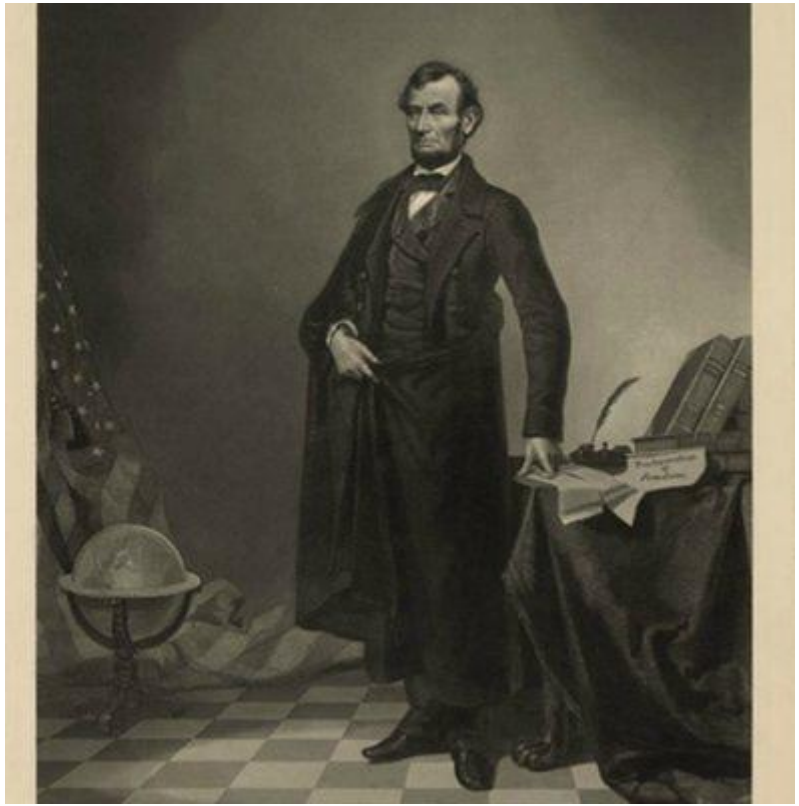

1860

Tai ikoninė JAV prezidento Linkolno nuotrauka.... iš tikrųjų sukurta iš kito politiko nuotraukos, siekiant pabrėžti įvaizdį.

Digital Literate

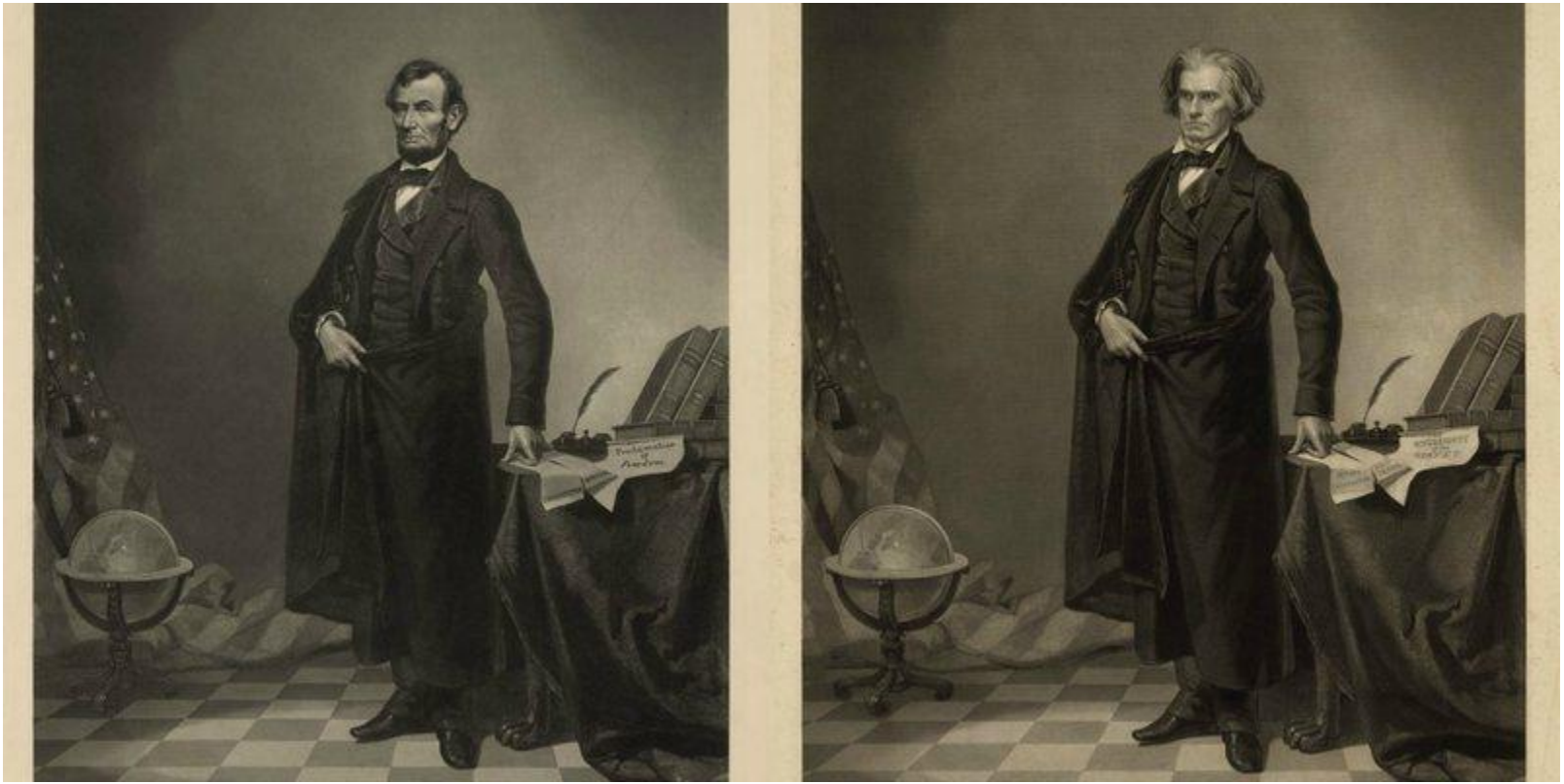

Digital Literate

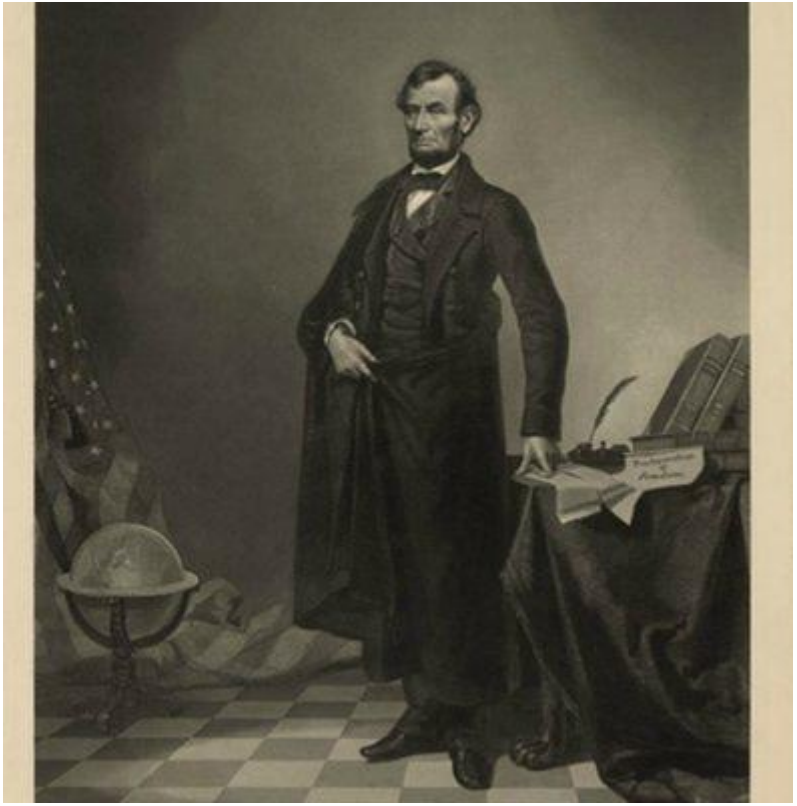

Šis beveik ikoninis JAV prezidento Abraomo Linkolno portretas yra kompozicija, sudaryta iš Linkolno galvos ir pietų politiko John‘o Calhoun‘o kūno.

Kalbant apie šio atvaizdo datą, atkreipkite dėmesį į tai, kad pirmasis fotografinis atvaizdas buvo sukurtas 1826 m., o „Eastman Dry Plate Company“ (vėliau tapusi „Eastman Kodak“) buvo įkurta 1881 m.

Digital Literate

Digital Literate

1936

„Savanorio mirtis“

Garsiausia visų laikų nuotrauka taip pat yra ir prieštaringiausia: ar ji klastotė?

Ar darbas, sukūręs mitą apie karo fotožurnalistą su „Leica“ ant kaklo, besiveržiantį į mūšį, gali būti klastotė?

Digital Literate

XX amžiuje, atsiradus technologinėms inovacijoms, manipuliavimas nuotraukomis tapo vis labiau paplitęs.

Stalinas dažnai iš nuotraukų pašalindavo bendradarbius, kurie nebeturėjo jo simpatijų.

Žr. čia

Digital Literate

Šioje nuotraukoje - komisaras, kuris neteko Stalino palankumo. Nikolajus Ježovas, vidaus reikalų ir žvalgybos vadovas, kuris buvo nužudytas 1940 m.

Digital Literate

Digital Literate

1937

Šiuo atveju Hitleris pašalino Goebblesą, kad jis nebūtų matomas šiame konkrečiame renginyje, kad nuslėptų numanomą jo romaną su Leni Riefenstahl.

Digital Literate

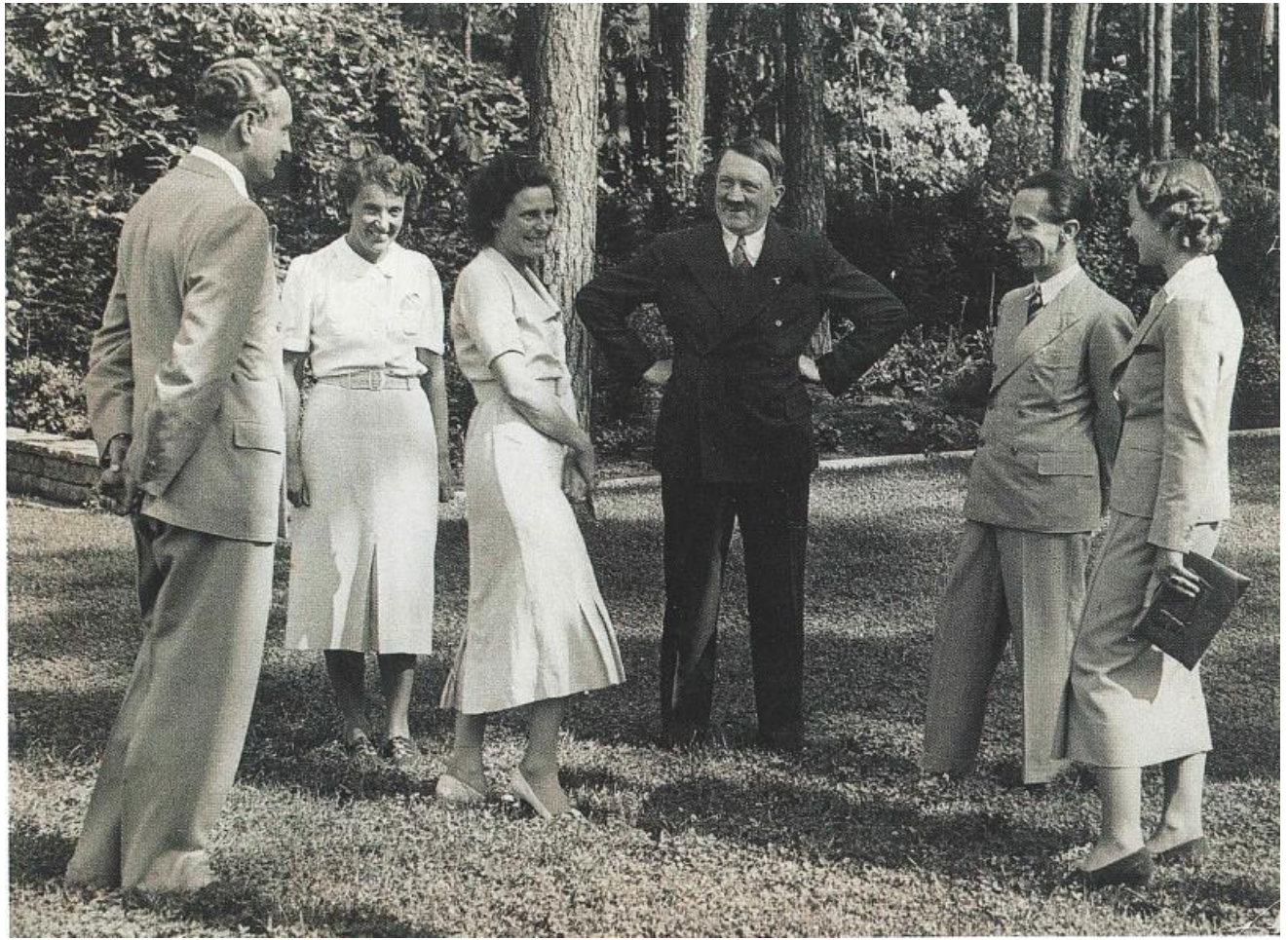

Digital Literate

1945

Vėliavos pakėlimas Iwo Džimoje - autorius Joe Rosenthal.

Tai labai garsi nuotrauka, kurioje jūrų pėstininkai pergalingai iškelia Amerikos vėliavą. Tik iš pažiūros tai nuotrauka, kurioje „užfiksuota akimirka“: iš tiesų žinome, kad mums visiems žinoma versija yra tik viena iš daugelio surežisuotų versijų.

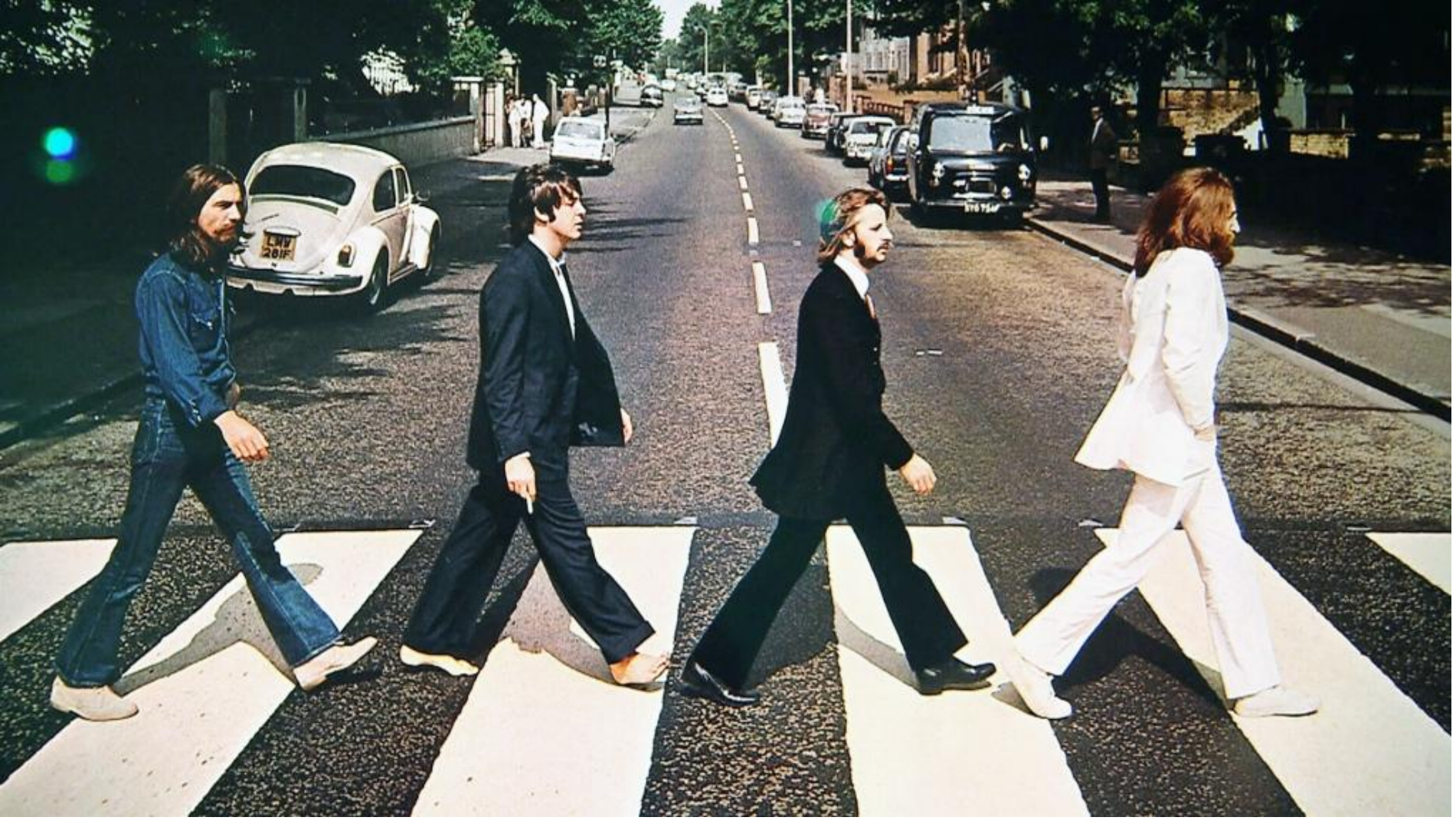

Digital Literate

Digital Literate

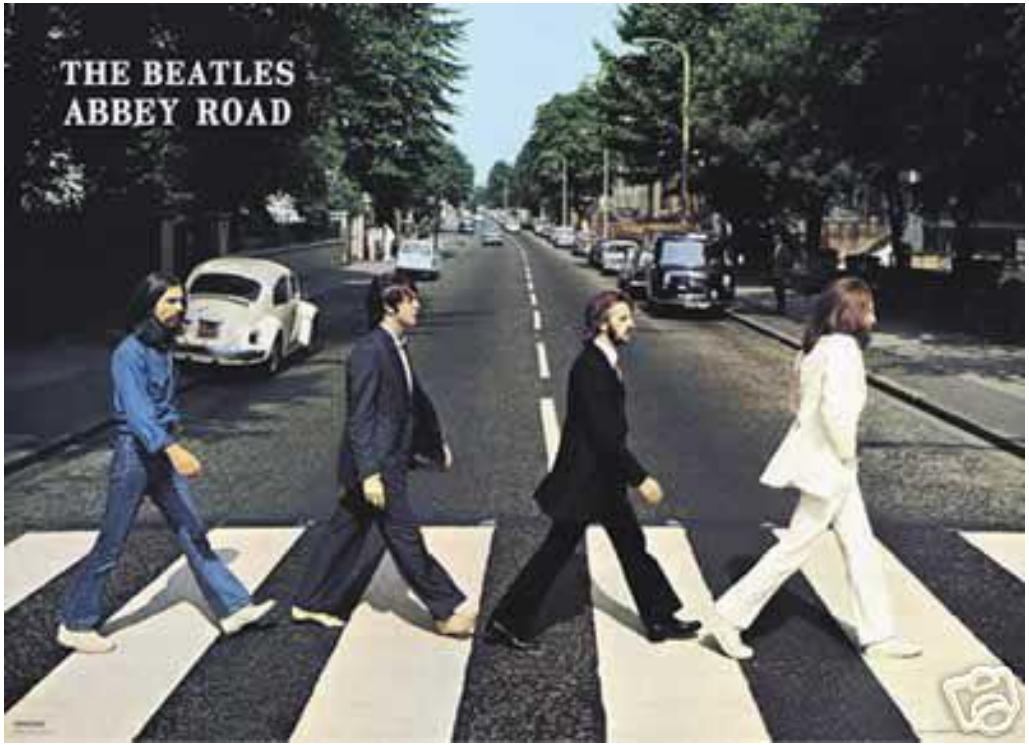

2003

Politinio korektiškumo sumetimais buvo pakeistas net kultinis „The Beatles“ albumo „Abbey Road“ viršelis - iš jo pašalinta Paul McCartney *(antras iš kairės)* laikoma cigaretė.

2001 m. nuo plaučių vėžio mirė grupės „The Beatles“ narys George'as Harrisonas. Jis pripažino, kad pagrindinė vėžio priežastis - rūkymas.

Digital Literate

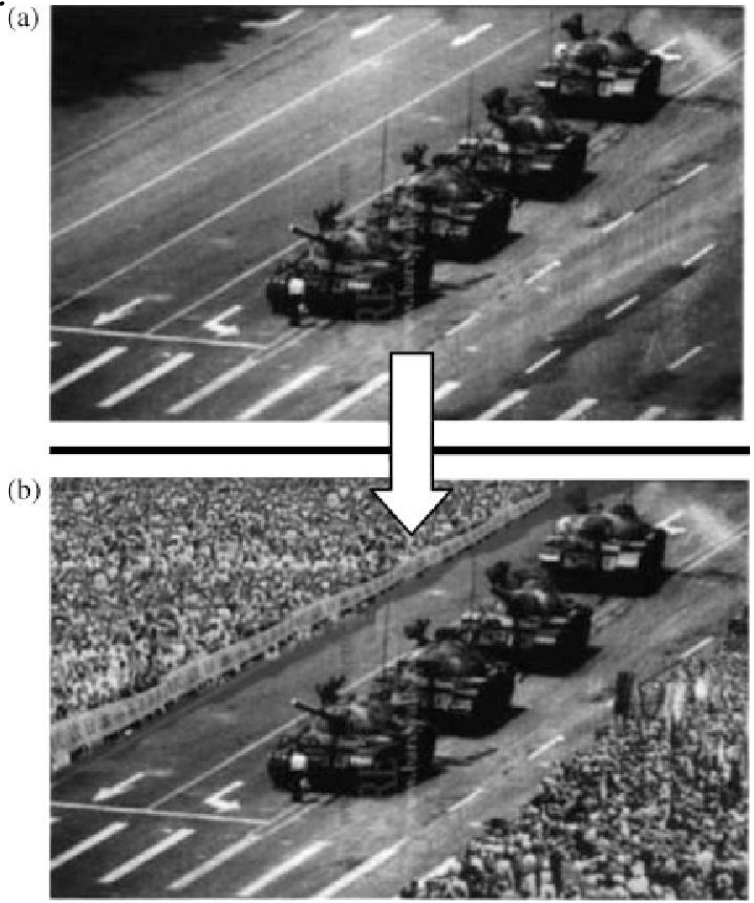

Manipuliuojant galima net pakeisti svarbių įvykių prisiminimus.

Šiuo atveju matome 1989 m. Tiananmenio aikštėje darytą nuotrauką, kurios originalas yra viršuje, o apačioje matome, kaip ji buvo pakeista, kad būtų galima atlikti mokslinį eksperimentą. Siekdami įvertinti įvykio padarytą poveikį, mokslininkai pateikė dvi nuotraukos versijas ir paprašė dalyvių išreikšti savo prisiminimus apie tai, kiek žmonių dalyvavo. Pakeistoje nuotraukoje žmonės teigė, kad renginys buvo daug didesnis nei iš tikrųjų. Šis eksperimentas parodė, kaip manipuliuojant vaizdais gali būti pakeisti kiekvieno iš mūsų prisiminimai.

Žr. straipsnį

Digital Literate

1994

Šiuose dviejuose viršeliuose pranešama apie O. J. Simpsono suėmimą už žmogžudystę. Kaip matote iš eiliškumo, originali nuotrauka (kairėje pusėje esantis portretas) buvo pakeista. Tai, kas „NewsWeek“ viršelyje gali būti paprastas postprodukcijos veiksmas, „Time“ viršelyje yra daug akivaizdžiau. Simpsono portretas buvo pakoreguotas taip, kad jis būtų daug tamsesnis, taip perteikiant rasistinę žinutę.

Digital Literate

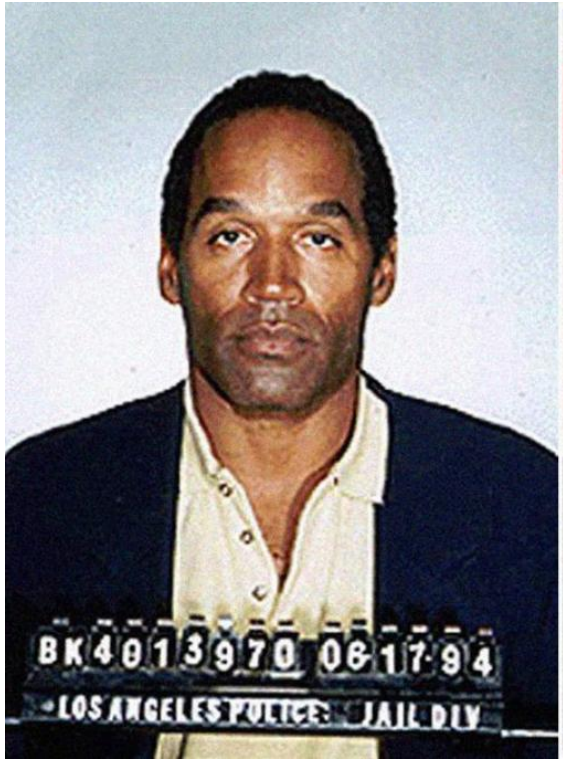

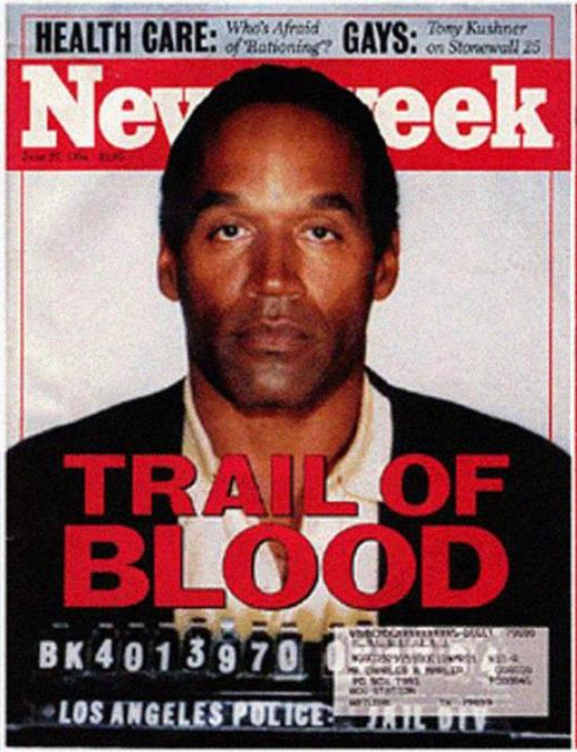

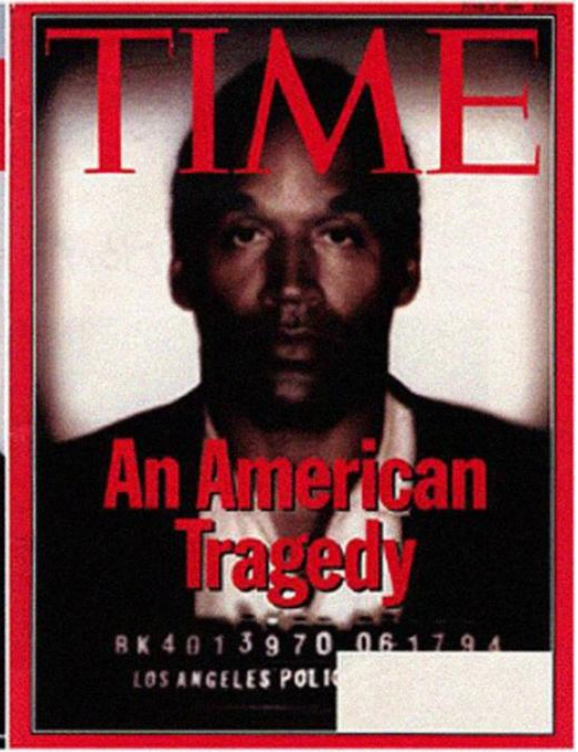

Digital Literate

1994

Ar manote, kad viskas šiame paveikslėlyje yra teisinga, o gal kas nors nesutampa? Ir kodėl? Istorinis kontekstas: 1991 m., žlugus diktatoriui Duvaljė, Haityje buvo surengti nauji rinkimai, kuriuos laimėjo Aristidas, tačiau netrukus jį nuvertė kariškiai.
Dėl didelio tarptautinio spaudimo Jungtinės Valstijos nusprendė jėga įsikišti į Haitį, kad sugrąžintų teisėtai išrinktą prezidentą. Apie jūrų pėstininkų atvykimą žiniasklaida buvo informuota gerokai iš anksto ir laukė jų Port Au Prince oro uoste.

Digital Literate

No: 252234.01 Date: 20.09.1994 Credit: JOBARD/SIPA
Headline: HAITI : Operation "Uphold Democracy"
Caption: Operation "Uphold Democracy". Port au Prince, HAITI - 20/09/1994.

Sipa Press

Digital Literate

Kitoje nuotraukoje, darytoje kitu kampu, atsiskleidžia groteskiška scenografija, kurią fotografai imasi kurti, įamžindami jūrų pėstininkus, kurie, atrodo, atlieka visą veiksmą, tačiau iš tikrųjų tai yra inscenizacija žiniasklaidai.

Digital Literate

Digital Literate

2008

Ši nuotrauka, kurioje matyti branduolinės raketos bandymas Irane, buvo modifikuota pašalinant nepaleistą raketą ir pridedant naują naudojant kopijavimo ir įklijavimo funkciją.

Tik po to, kai nuotrauka buvo paskelbta didžiuosiuose laikraščiuose, paaiškėjo, kad tai nebuvo originali nuotrauka.

Digital Literate

Čia matote, kad trečioji raketa iš kairės yra antroji nukopijuota raketa, o žemiau esantys dūmai yra nukopijuoti iš ketvirtosios raketos paleidimo.

Digital Literate

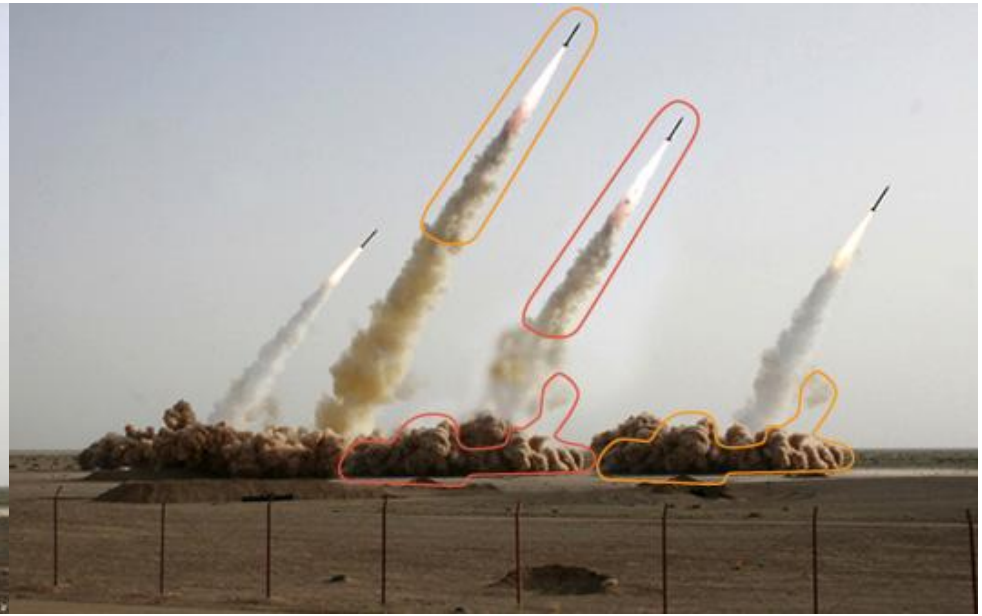

Digital Literate

Kai buvo pasidalinta originalia nuotrauka, Irano raketos tapo plačiai paplitusia istorija ir keli memai išplito kaip virusas...

Digital Literate

FARS NEWS AGENCY

Digital Literate

Digital Literate

02

4 manipuliacijų rūšys

Manipuliuoti (suklastoti) vaizdai

Digital Literate

1. KOMPONAVIMAS

Pridedant elementus prie turimo vaizdo

Digital Literate

1. COMPOSITION

Pridedant elementus prie turimo vaizdo

Digital Literate

1. KOMPONAVIMAS

Pridedant elementus prie turimo vaizdo

Digital Literate

1. KOMPONAVIMAS

Pridedant elementus prie turimo vaizdo

Digital Literate

2. PAŠALINIMAS

Pašalinami elementai

Digital Literate

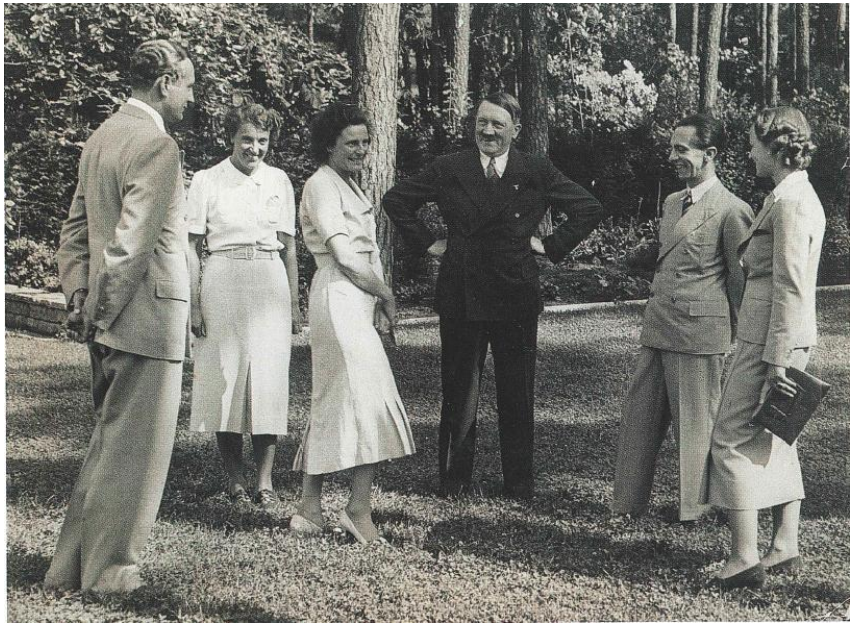

2. PAŠALINIMAS

Pašalinami elementai

Digital Literate

הטרור האסלאמי בראש סדר היום העולמי:

נשיא ארה"ב יוזם מפגש פסגה בינלאומי בוושינגטון שיעסוק בהתמודדות מול הטרור

א־סיסי קורא לרפורמה באסלאם ▮ גורמי מודיעין: "הפיגועים בפריז היו רק יריית הפתיחה" ▮ קמרון: "הג'יהאד עוד ילווה אותנו שנים רבות" ▮ מתקפות ואיומים על מערכות עיתונים נוספים

מאת יעקב א. לוסטיגמן

ההנהגה של אובאמה לטרור הסר שה בכל רחבי העולם: שר המשפטים האמריקאי, אריק הולדר, הודיע אתמול כי נשיא ארה"ב ברק אובאמה יארח בחודש הבא ועידת פסגה בינלאומית, אליה יוזמנו כל מנהיגי המדינות הידי דות של ארה"ב. הוועידה תיערך ב־18 לפברואר בוושינגטון.

החשש מפני המשך הטרור האס לאמי הפך אתמול למוחשי יותר, עם פרסום דו"חות מודיעיניים שהובאו לאחר יירוט שיחות והתכתבויות של בכירים בדאע"ש בימים האחרונים. מההתכתבויות עולה כי מנהיגי "המ דינה האסלאמית" מתייחסים לפיגועים בפריז כאל "יריית הפתיחה" בלבד, ומעיינים כי בימים הקרובים ייפתח גל נוסף של מתקפות טרור בערים אירו פאיות נוספות, עם דגש על ערים מר כזיות כדוגמת רומא, כך לפי הדיווחים. הודגש כי למרות יירוט ההתכתבויות והכוונות הכלליות, לארגוני המודיעין אין עדיין מידע ספציפי על מועד לב צע פיגוע ביעד מסוים באירופה.

בשלב זה עדיין לא ברור איזה אופי תישא ועידת הפסגה שיכנס אובאמה ואם היא תכלול גם פעילות לשינוי בחקיקה הביטחונית או לקביעת כללים חדשים שיונהגו בכל מדינות המערב ובנות הברית של ארה"ב בקרב הארגונים העבריינים. בוועידה ישתתפו ככל הנראה כל מנהיגי המדינות האירופאיות, ובהם מנהיגי מדינות ערב.

הטרור האסלאמי הפך להיות בעיה כלל עולמית. מנהיגי העולם בעצרת בפריז אתמול

האסלאם הפכה מקור של הרס וחר רבן לכל שאר העולם". דבריו מהווים עלית מדרגה מהצהרה קודמת ואמי צה לא פחות של מלך סעודיה שקרא בה היא האם גם רוסיה תוזמן לשבר נציגות לוועידה שתתקיים בוושינגטון. רוסיה עצמה טבלה מלא מעט מתקפות טרור אך היחסים שלה עם ארה"ב עמו בנושאים שונים, בהם גם המלחמה במזרח.

ובעוד מנהיגי המדינות מנסים למ צוא את המילים והכוונות כדי לחפות על לאחר שהתקבלה התרעה על פצצה שהוטמנה במשרדי המערכת של העיתון בבריסל, בעקבות פרסום "כריקטורת שארלי" שתתפרסם בעיני

Digital Literate

2. PAŠALINIMAS

Pašalinami elementai

Digital Literate

3. KOREGAVIMAS

Paryškinimai, užtušavimai ir kiti pakeitimai

Digital Literate

3. KOREGAVIMAS

Paryškinimai, užtušavimai
ir kiti pakeitimai

Digital Literate

4. KONTEKSTAS

Autentiškas turinys, bet susijęs su kitu kontekstu nei originalus.

Digital Literate

4. KONTEKSTAS

Autentiškas turinys, bet susijęs su kitu kontekstu nei originalus.

Digital Literate

4. KONTEKSTAS

Autentiškas turinys, bet susijęs su kitu kontekstu nei originalus.

Digital Literate

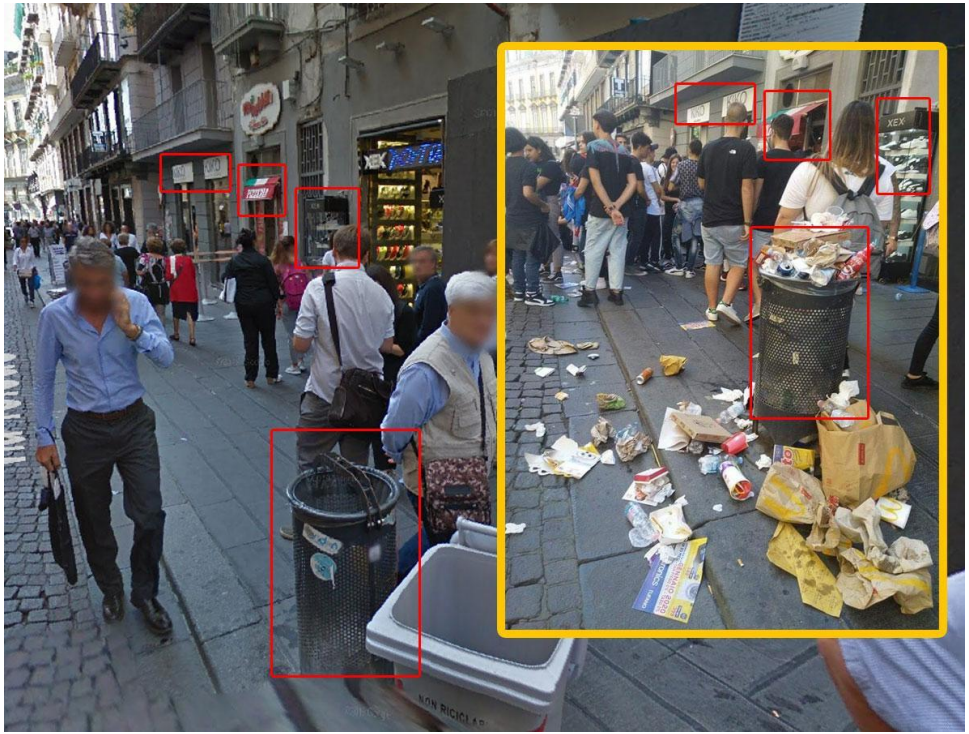

4. KONTEKSTAS

Autentiškas turinys, bet susijęs su kitu kontekstu nei originalus.

Digital Literate

03

3 Įrankiai vaizdams patikrinti

Manipuliuoti (suklastoti) vaizdai

Digital Literate

1) ATVIRKŠTINIS VAIZDAS

- Google vaizdai / Lens
- TinEye

Digital Lit

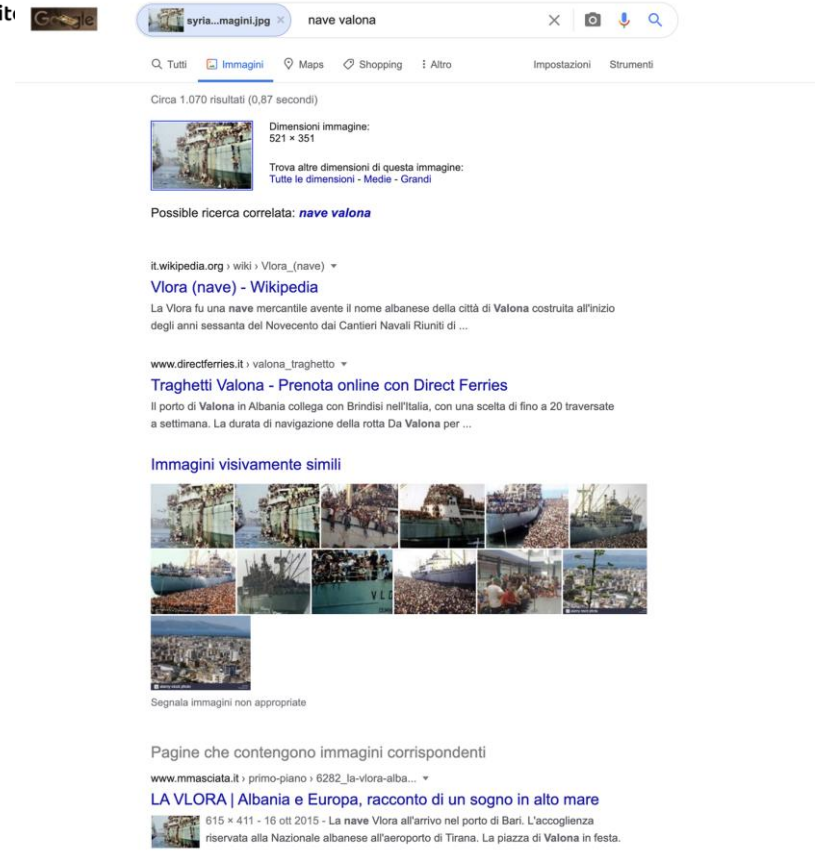

1) ATVIRKŠTINIS VAIZDAS

- Google Vaizdai
- TinEye

Digital Literate

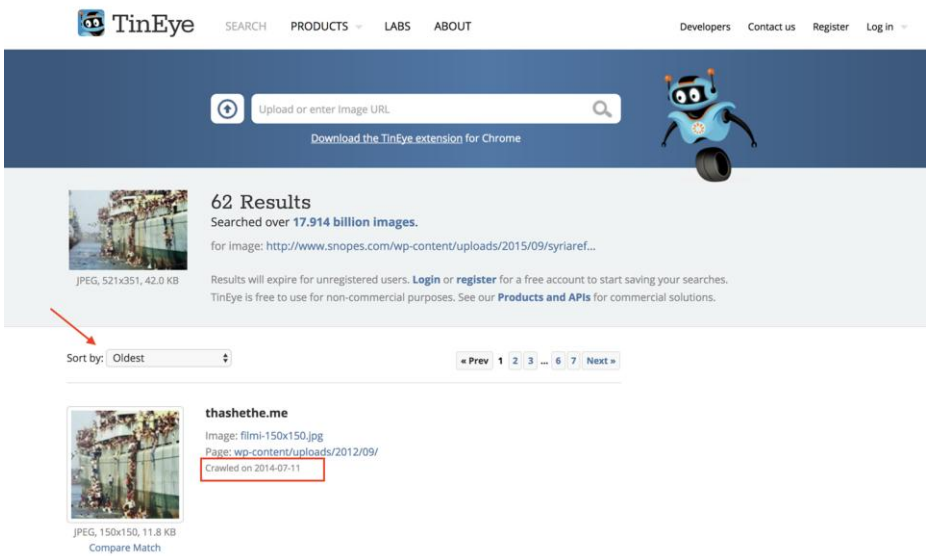

1) ATVIRKŠTINIS VAIZDAS

- Google Vaizdai / Lens
- TinEye

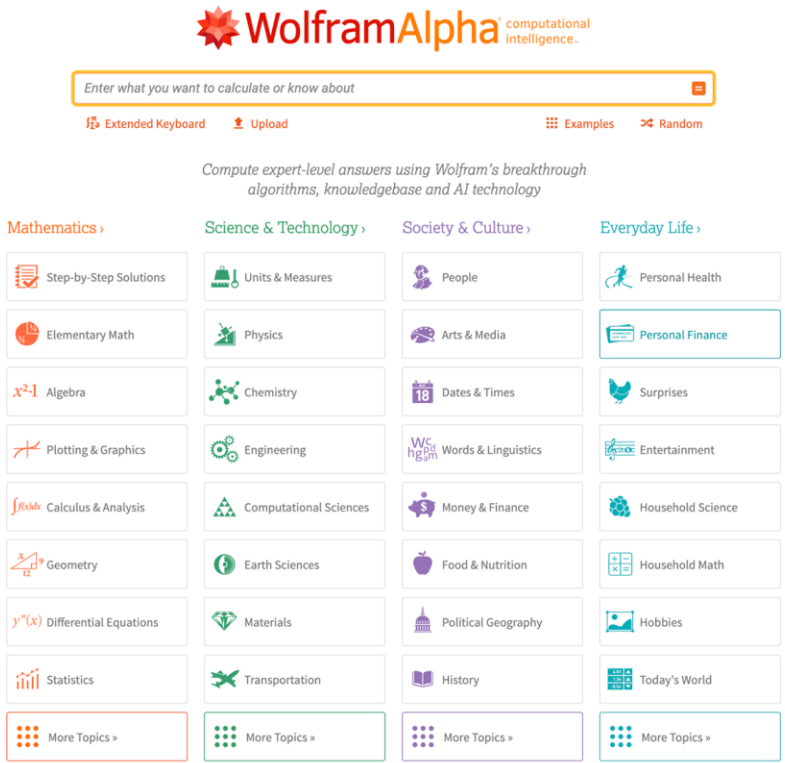

2. WOLFRAM ALPHA

Paieškos sistema, kuri specializuojasi struktūrizuotose paieškose. Tai „Google“ ir „Wikipedia“ derinys. Ji leidžia greitai rasti informaciją apie:

- Matematiką
- mokslą ir technologijas
- visuomenę ir kultūrą
- kasdienį gyvenimą (orus ir kt.)

Digital Literate

2. WOLFRAM ALPHA

Pavyzdys: orų prognozė

Digital Literate

2. WOLFRAM ALPHA

Pavyzdys: orų prognozė

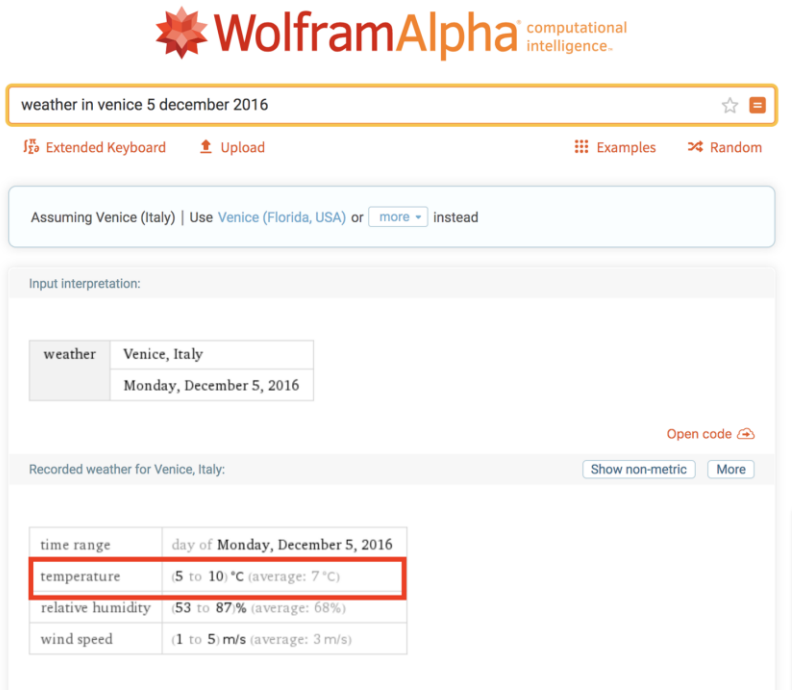

Digital Literate

3. FOTO FORENSICS

Forensic analizės įrankis

Joje galima įkelti vaizdą ir atlikti tam tikras analizes, pvz., ELA (*angl. Error Level Analysis*)– klaidų lygio analizę. Tai algoritmas, kuris įvertina galimas nuotraukos „klaidas“.

Šios klaidos dažnai išryškėja nuotraukose, redaguotose naudojant „Photoshop“.

Digital Literate

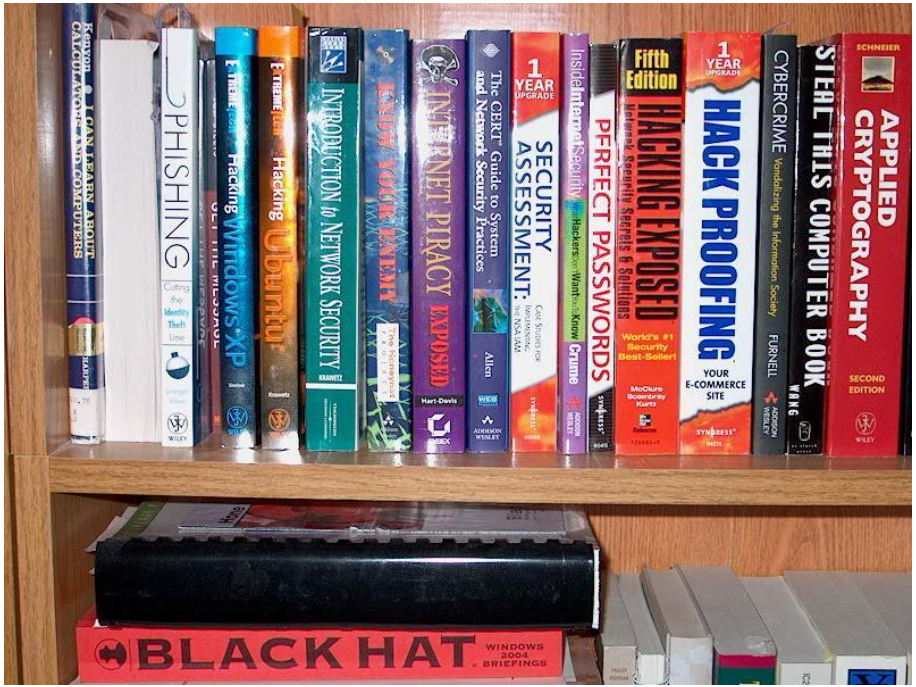

3. FOTO FORENSICS

Error Level Analysis (ELA) yra efektyvi technika, ypač JPEG formato nuotraukoms.

JPEG formatu suspaudžiama nuotraukose esanti informacija, todėl kiekvieną kartą išsaugant failą, dalis jo informacijos prarandama.

Digital Literate

3. FOTO FORENSICS

ELA *(Error Level Analysis)* originalios nuotraukos, be jokių pakeitimų, analizė

Digital Literate

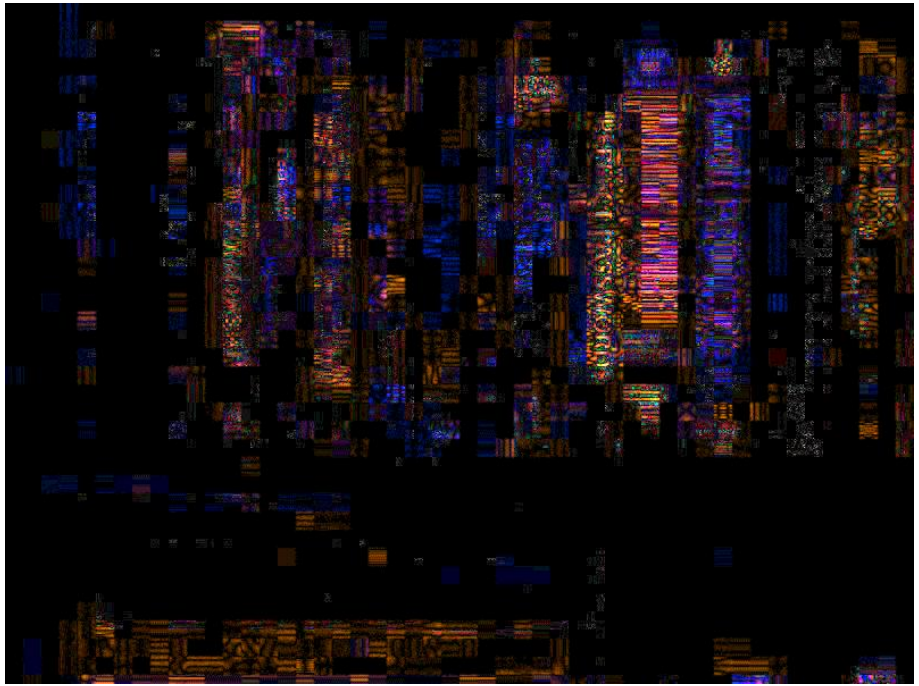

3. FOTO FORENSICS

Vieną kartą, be pakeitimų, išsaugotos nuotraukos ELA *(Error Level Analysis)* analizė

Digital Literate

3. FOTO FORENSICS

Nuotrauka modifikuota:

- Pridedant naują elementą (dinozaurą)
- Redaguojant knygų viršelius

Digital Literate

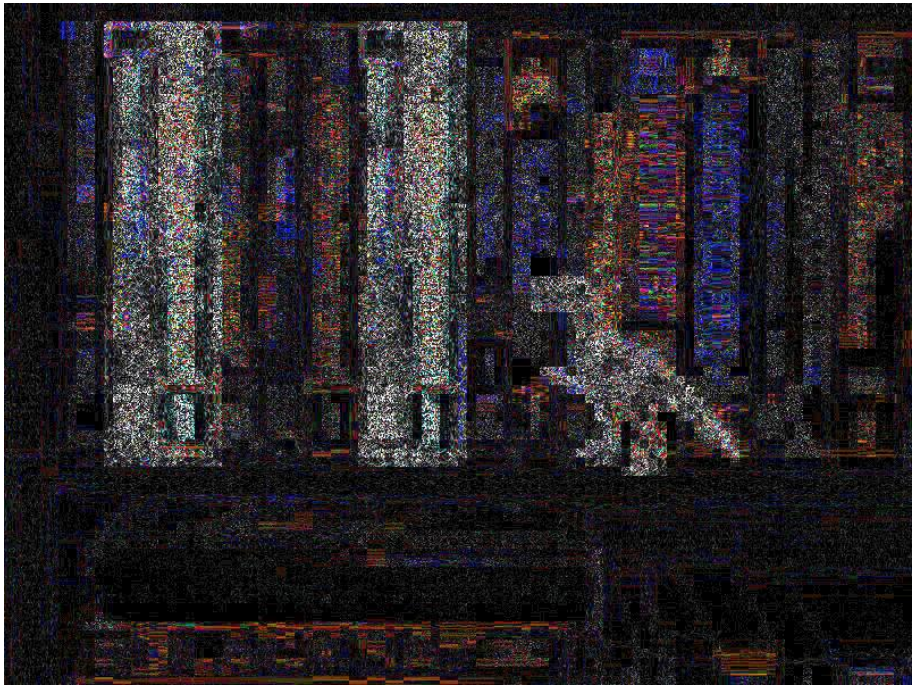

3. FOTO FORENSICS

Atliekant ELA analizę *(Error Level Analysis)* aptinkami nauji elementai

Digital Literate

3. FOTO FORENSICS

Atminkite: ELA analizė *(Error Level Analysis)* nėra melo detektorius.

Yra keletas veiksnių, galinčių lemti informacijos praradimą (net jei buvo įrašyta):

- Veikia gerai tik su JPEG formatu
- Akivaizdu, kad tai negalioja nuotraukoms, redaguotoms prieš skaitmenines technologijas.

Digital Literate

3. FOTO FORENSICS

Pavyzdys: supermėnulis graikų šventykloje?

Digital Literate

3. FOTO FORENSICS

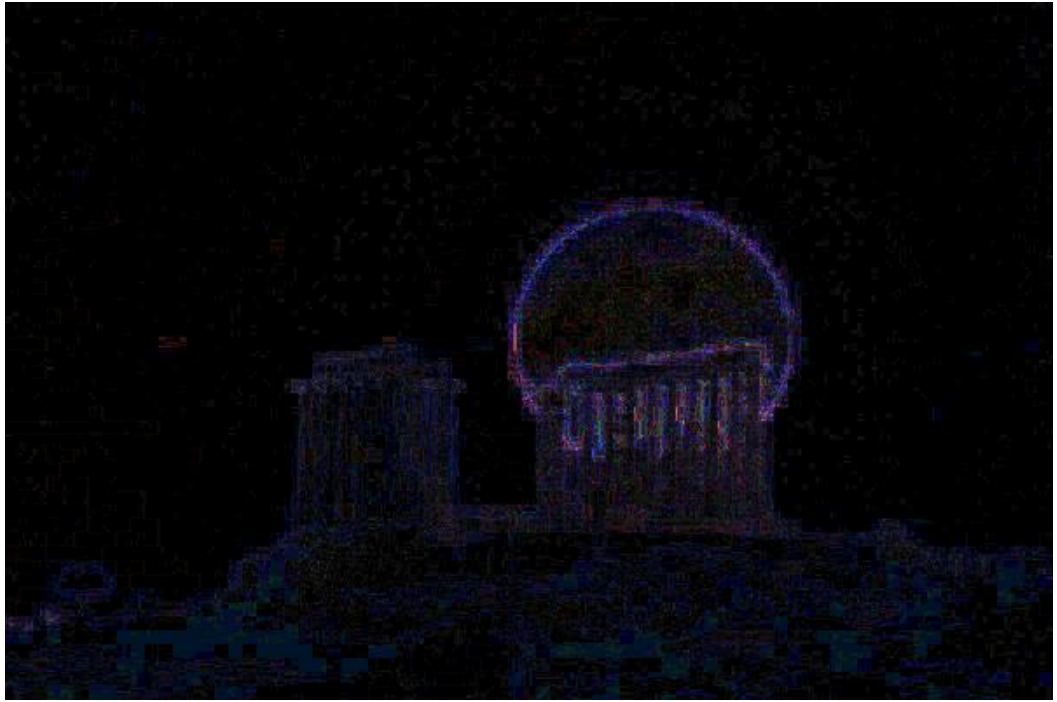

ELA analizė *(Error Level Analysis)* rodo, kad Mėnulis buvo „ sustabdytas“ vėliau

Digital Literate

04

Išsamiau: Socialiniai tinklai ir memai

Manipuliuoti (suklastoti) vaizdai

Digital Literate

Apibrėžimas ir formos

Manipuliuoti (suklastoti) vaizdai

Socialiniai tinklai: **Memai**

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

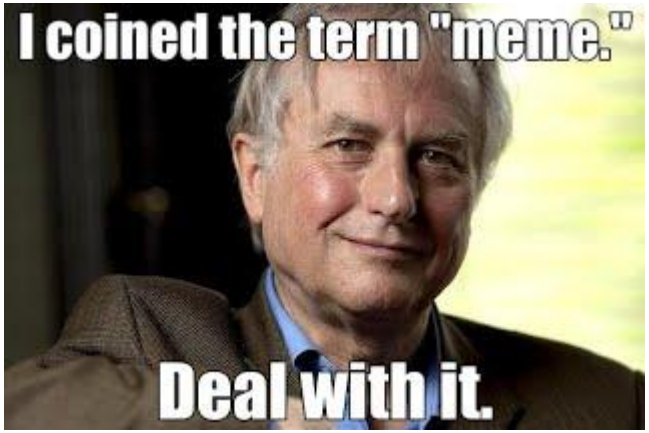

ŽODŽIO KILMĖ

Žodį „memas“ sukūrė biologas **Richardas Dawkinsas**.

Kaip įkvėpimo šaltinį Dawkinsas nurodo genetiko L. L. Cavalli-Sforzos, antropologo F. T. Cloako ir etologo J. M. Culleno darbus.

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

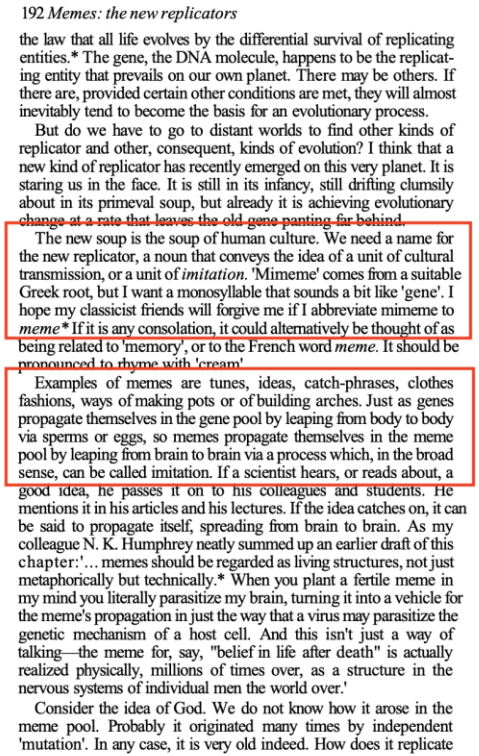

192 *Memes: the new replicators*

the law that all life evolves by the differential survival of replicating entities.* The gene, the DNA molecule, happens to be the replicating entity that prevails on our own planet. There may be others. If there are, provided certain other conditions are met, they will almost inevitably tend to become the basis for an evolutionary process.

But do we have to go to distant worlds to find other kinds of replicator and other, consequent, kinds of evolution? I think that a new kind of replicator has recently emerged on this very planet. It is staring us in the face. It is still in its infancy, still drifting clumsily about in its primeval soup, but already it is achieving evolutionary change at a rate that leaves the old gene panting far behind.

The new soup is the soup of human culture. We need a name for the new replicator, a noun that conveys the idea of a unit of cultural transmission, or a unit of *imitation*. 'Mimeme' comes from a suitable Greek root, but I want a monosyllable that sounds a bit like 'gene'. I hope my classicist friends will forgive me if I abbreviate mimeme to *meme*.* If it is any consolation, it could alternatively be thought of as being related to 'memory', or to the French word *même*. It should be pronounced to rhyme with 'cream'.

Examples of memes are tunes, ideas, catch-phrases, clothes fashions, ways of making pots or of building arches. Just as genes propagate themselves in the gene pool by leaping from body to body via sperms or eggs, so memes propagate themselves in the meme pool by leaping from brain to brain via a process which, in the broad sense, can be called imitation. If a scientist hears, or reads about, a good idea, he passes it on to his colleagues and students. He mentions it in his articles and his lectures. If the idea catches on, it can be said to propagate itself, spreading from brain to brain. As my colleague N. K. Humphrey neatly summed up an earlier draft of this chapter:'... memes should be regarded as living structures, not just metaphorically but technically.* When you plant a fertile meme in my mind you literally parasitize my brain, turning it into a vehicle for the meme's propagation in just the way that a virus may parasitize the genetic mechanism of a host cell. And this isn't just a way of talking—the meme for, say, "belief in life after death" is actually realized physically, millions of times over, as a structure in the nervous systems of individual men the world over.'

Consider the idea of God. We do not know how it arose in the meme pool. Probably it originated many times by independent 'mutation'. In any case, it is very old indeed. How does it replicate

ŽODŽIO KILMĖ

1976 m. išleistoje knygoje „Savanaudiškas genas“ Dawkinsas rašo:

„Memų pavyzdžiai yra melodijos, idėjos, posakiai, drabužių mados, puodų gamybos ar arkų statymo būdai.Kaip genai genų fonde plinta šokinėdami iš kūno į kūną per spermatozoidus ar kiaušinėlius, taip ir memai memų fonde plinta šokinėdami iš smegenų į smegenis procesu, kurį galima pavadinti imitacija.“

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

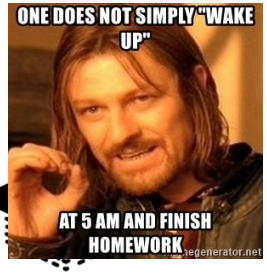

MEMAI ≠ VIRUSAI

Paprastai memai mums asocijuojasi su virusiniu turiniu.

Tačiau ši sąsaja nėra teisinga.

Memas gali būti virusinis, bet ne atvirkščiai: ne kiekvienas virusinis turinys yra memas.

Memą apibrėžia 3 veiksniai:

1) pasikartojamumas

Socialiniai tinklai: **Memai**

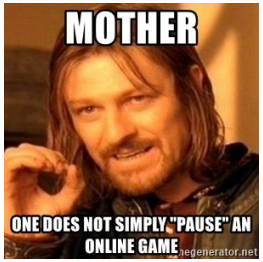

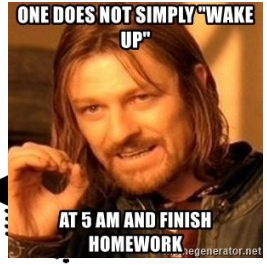

MEMAI ≠ VIRUSAI

Paprastai memai mums asocijuojasi su virusiniu turiniu.

Tačiau ši sąsaja nėra teisinga.

Memas gali būti virusinis, bet ne atvirkščiai: ne kiekvienas virusinis turinys yra memas.

Memą apibrėžia 3 veiksniai:

1) pasikartojamumas
2) variacijos

Socialiniai tinklai: **Memai**

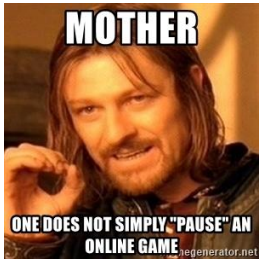

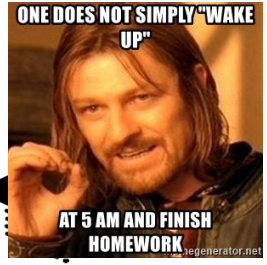

MEMAI ≠ VIRUSAI

Paprastai memai mums asocijuojasi su virusiniu turiniu.

Tačiau ši sąsaja nėra teisinga.

Memas gali būti virusinis, bet ne atvirkščiai: ne kiekvienas virusinis turinys yra memas.

Memą apibrėžia 3 veiksniai:

1) pasikartojamumas
2) variacijos
3) atpažįstamumas

Socialiniai tinklai: **Memai**

FORMOS

1) Vaizdas stambiu planu

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

Top 10 HashTags on Tiktok

Top 10 Hashtags on Tiktok with the total number of views and posts on Tiktok. We are trying the best to update the database with pupular and trending hashtags with our algorithm. Tap on the Tiktok to view more related famous hashtags to let your next post a boost.

1	**#foryou**	1.898T
2	**#foryoupage**	1.097T
3	**#fyp**	1.025T
4	**#duet**	880.1B
5	**#tiktok**	558.7B
6	**#viral**	450.6B
7	**#tiktokindia**	369.6B
8	**#trending**	346.7B
9	**#comedy**	299.7B
10	**#funny**	213.4B

Last update was on 2020-09-17

FORMOS

1) Vaizdas stambiu planu
2) Grotažymė (angl. *Hashtag*)

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

NE TIK PRAMOGAI

1) Politiniai / Propagandiniai memai

2) Kontroversiški memai

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

FORMOS

1) Vaizdas stambiu planu
2) Grotažymė (angl. *Hashtag*)
3) GIF

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

FORMATS

1) Vaizdas stambiu planu
2) Grotažymė (angl. *Hashtag*)
3) GIF
4) Video

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

NE TIK PRAMOGAI

1) Politiniai / Propagandiniai memai

Digital Literate

Socialiniai tinklai: **Memai**

ĮRANKIAI:

Know Your Meme kitaip dar vadinama „Memų Vikipedija“: tai enciklopedija, kurioje surinkti garsiausi pasaulio memai.

Prie kiekvieno memo galite rasti išsamią chronologiją apie jo kilmę, plitimą ir variacijas.

Digital Literate

Memai – Atvejo analizė: **Kontraversiški memai**

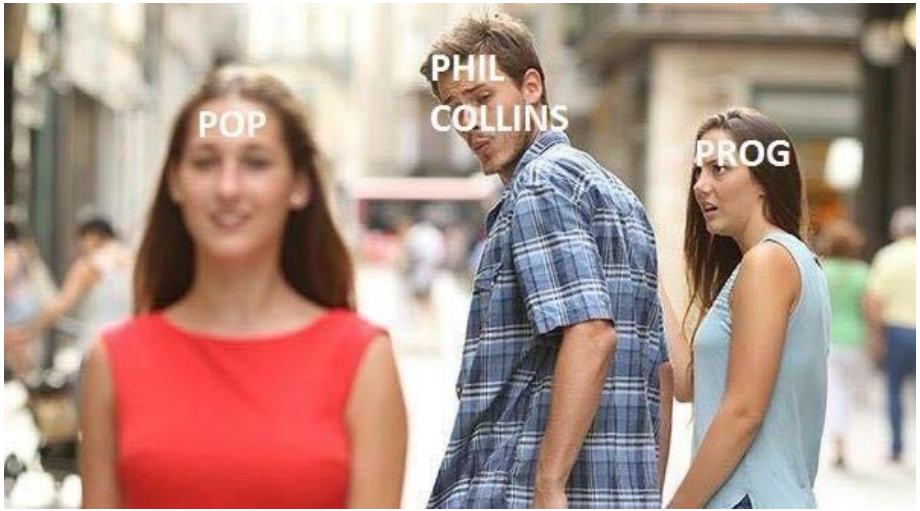

Digital Literate

Memai – Atvejo analizė: **Kontraversiški memai**

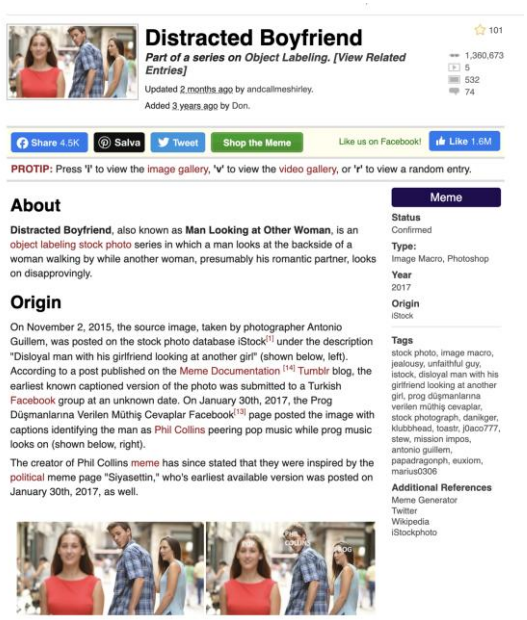

Distracted Boyfriend

Part of a series on Object Labeling. [View Related Entries]

Updated 2 months ago by andcallmeshirley.

Added 3 years ago by Don.

101 · 1,360,673 · 5 · 532 · 74

Share 4.5K · Salva · Tweet · Shop the Meme · Like us on Facebook! · Like 1.6M

PROTIP: Press 'l' to view the image gallery, 'v' to view the video gallery, or 'r' to view a random entry.

About

Distracted Boyfriend, also known as **Man Looking at Other Woman**, is an object labeling stock photo series in which a man looks at the backside of a woman walking by while another woman, presumably his romantic partner, looks on disapprovingly.

Origin

On November 2, 2015, the source image, taken by photographer Antonio Guillem, was posted on the stock photo database iStock[7] under the description "Disloyal man with his girlfriend looking at another girl" (shown below, left). According to a post published on the Meme Documentation [14] Tumblr blog, the earliest known captioned version of the photo was submitted to a Turkish Facebook group at an unknown date. On January 30th, 2017, the Prog Düşmanlarına Verilen Müthiş Cevaplar Facebook[13] page posted the image with captions identifying the man as Phil Collins peering pop music while prog music looks on (shown below, right).

The creator of Phil Collins meme has since stated that they were inspired by the political meme page "Siyasettin," who's earliest available version was posted on January 30th, 2017, as well.

Meme

Status
Confirmed

Type:
Image Macro, Photoshop

Year
2017

Origin
iStock

Tags
stock photo, image macro, jealousy, unfaithful guy, istock, disloyal man with his girlfriend looking at another girl, prog düşmanlarına verilen müthiş cevaplar, stock photograph, danilkger, klubbhead, toastr, jbaco777, stew, mission impos, antonio guillem, papadragonph, euxiom, marius0306

Additional References
Meme Generator
Twitter
Wikipedia
iStockphoto

„Išsiblaškiusio vaikino“ memas gerai aprašytas svetainėje „Pažink savo memą“, kur galima rasti dokumentų apie:

- Ištakas
- Paplitimą
- Nuotraukų serijų kompiliaciją
- Išsiblaškiusią merginą
- Analogišką atitikmenį XVIII a.
- Realus gyvenimo atkūrimą
- Kitas variacijas.

Digital Literate

Digital Literate

Užduotis

Užduotis - **Atsek memą**

1) Eikite į šį „Geriausių visų laikų memų“ sąrašą. Išsirinkite vieną iš sąraše esančių memų. Pabandykite atsakyti į šiuos klausimus:

- Iš kur memas atsirado? Kokia jo kilmė?
- Kaip tai išplito internete?
- Ar yra kokių nors skirtumų jūsų kalboje / šalyje?
- Ar yra kokių nors kontraversiškų ar pavojingų naudojimo būdų?

2) Eikite į „Memų Generatorių“. Sukurkite naują memą, susijusį su dabartiniu įvykiu.

Laikas: 60 minučių

Naudojami įrankiai:
Know Your Meme

Digital Literate